

forhold til førsteinstansen mindre ankeinstans findes i lovbekendtgørelse nr. 104 af 3. april 1957 om grundforbedring § 15 og lov nr. 102 af 31. marts 1955 om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger §§ 4 og 18.

Den ledende landinspektørs stilling bliver efter forslaget en anden end efter den nugældende ordning. Heri ligger ikke nogen kritik af det arbejde, som udføres af de ledende landinspektører, idet man tværtimod anser det for værdifuldt, at denne sagkundskab ligesom hidtil er knyttet til kommissionerne. Man har imidlertid villet ændre den nuværende ordning, hvorefter formanden for kommissionen ikke har stemmeret, således at den formelle ledelse af forhandlingerne varetages af en jurist, der har stemmeret. Kravet om, at en jurist skal være formand, er begrundet i den ændrede virksomhed, som lovforslaget giver en taksationskommission, nemlig at fungere som et egentligt efterprøvende organ af spørgsmål af ofte udpræget juridisk art, og i øvrigt er dette stemmende med, hvad der er tilfældet i en række andre kommissioner med tilsvarende opgaver. Det følger af det anførte, at formanden må tillægges stemmeret, og herved overflødiggøres den bestående opmandsordning. Formandskabet i en taksationskommission forudsættes udført på honorarbasis.

De to vurderingskyndige medlemmer foreslås udvalgt på den måde, at ministeren for offentlige arbejder udpeger et antal vurderingskyndige personer, blandt hvilke formanden for den enkelte sag udtager 2. Man kommer herved til at råde over et antal personer, der er fortrolige med dette særlige arbejde, og af hensyn til sagernes fremme er det praktisk, at man ikke bindes til at anvende 2 bestemte personer til forud bestemte arbejdsopgaver, ligesom man herved undgår en suppleantordning.

Da en taksationskommission efter forslaget kun består af 3 medlemmer, må den være fuldtallig for at være beslutningsdygtig.

Til § 8.

Som også reglerne i jernbaneforordningen forudsætter, er det nødvendigt at have en landinspektør tilknyttet ethvert ekspropriationsanlæg. Landinspektøren er en bistand for kommissionen og må derfor overvære kommissionsmøderne i deres helhed, også de interne forhandlinger. Han har herved en særstilling i forhold til andre teknisk sagkyndige, der i processuel henseende bliver placeret på samme måde som sagkyndige, der bistår ved retsafgørelser. Som anført i bemærkningerne til § 7, er taksationskommissionens formand ikke efter forslaget som ifølge jernbaneforordningens regler landinspektør,

og betegnelsen „ledende landinspektør“ har derfor ikke samme indhold som hidtil. Når betegnelsen foreslås bibeholdt, er det dels af historiske grunde, dels fordi det findes hensigtsmæssigt at have en særlig betegnelse for den landinspektør, der forestår og har det direkte ansvar for et ekspropriationsanlægs hele matrikulære berigtigelse, i modsætning til lokale, assisterende landinspektører, som i vid udstrækning anvendes ved opmålinger m. v.

I øjeblikket er der knyttet én ledende landinspektør til statens ekspropriationer. Lovforslaget åbner mulighed for administrativt at ændre dette forhold, såfremt arbejdsomængden nødvendiggør beskikkelse af flere.

Til § 9.

Om fornødent bør kommissionerne, eventuelt efter henstilling fra en part, kunne tilkalde personer, der er sagkyndige på særlige områder, f. eks. skovbrug, fiskeri og særlige erhvervsvirksomheder. Om en sagkyndig i henhold til bestemmelsen i § 9 skal tilkaldes, er undergivet kommissionens afgørelse. Det står imidlertid en part frit for for egen regning at indhente sagkyndige erklæringer til dokumentation af sine påstande og anbringender. Sådanne udgifter vil kunne omfattes af reglen i lovforslagets § 29, 2. pkt.

Til § 10.

Forordningen af 5. marts 1845 indeholder ikke direkte bestemmelser om kommissionsmedlemmers *habilitet*, men forordningens § 10 indeholder en forudsætning om, at et medlem af en taksationskommission kan være inhabil, når taksationen „vil berøre hans egen private interesse“. For så vidt angår besigtigelses- og ekspropriationskommissionen, indeholder lov nr. 6 af 10. januar 1928 om tillæg til forordningen regler om, hvornår medlemmer og kommunedelegerede må anses for at være inhabile. Spørgsmålet er i øvrigt behandlet i Fr. V. Petersen: Om jernbane- og sporvejskoncessioner efter dansk ret pag. 184 og 221-227.

Da man ikke uden særlige lovregler kan fastslå nogenlunde præcist, hvornår der foreligger inhabilitet, må det anses for nødvendigt, at sådanne regler indsættes i loven. Ved udarbejdelsen af lovforslagets § 10 har man særligt haft reglerne i retsplejelovens §§ 60 og 62 og §§ 20-23 i lov nr. 213 af 31. marts 1949 om landvæsensretter for øje.

De i *stk. 1* angivne inhabilitetsgrunde svarer til, hvad tilsvarende regler i nævnte love fører til, og er i øvrigt af en sådan art, at de må antages at have gyldighed også uden for lovbestemte tilfælde. Reglerne findes i princippet at kunne anvendes på alle, der deltager i en kommissionsforretning. For så vidt angår de af en kommune valgte medlemmer